

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Félévre 6 K, negyedévre 3 K -f.
Vidéken: " 9 " " 4 " 50f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Főtér, Lamprecht-palota, földszint,
az udvarban hátul.

A debreceni átirat ügye. Nagy vihar a képviselőházban.

Ugy látszik, Tisza István gróf miniszterelnök a fejébe vette, hogy „Magyarországot osztrákká kell tenni.”

Szomorú tapasztalataink vannak arról, hogy századok óta ez az elv képezi az osztrák politika vezérgondolatát. S még szomoruban láttuk, hogy honfitársaink közül sokan voltak már ennek a politikának a szolgálatában; de tudunkkal egyetlen magyar államférfiu sem vállalkozott arra, hogy ezt a jelszót nyiltan a zászlajára tűzze. Tisza István azonban ettől sem riadt vissza.

Nem szólunk most arról, hogyan fosztja ki nemzetünket az osztrák katonai körök kedvéért. — Azt sem emlegetjük ezuttal, hogyan vitatta el a magyar hadseregtől a magyar vezényszót. Csupán azt akarjuk röviden elmondani, a mi a képviselőház ülésében történt, a mikor a miniszterelnöki székből hangoztatta azt a szörnyű állítást, hogy a magyar hatóságok előtt jogosult a német nyelv használata s büntetést érdemel az a magyar tisztviselő, a ki a némettel szemben a magyar nyelv törvényes jogait védelmezni merészkedik.

A képviselőház ülésében tudvalevőleg Olay ellenzéki képviselő ugyanis szóba hozta azt a betrányos esetet, hogy a galaci osztrák-magyar konzul, a ki mint a közös külügyminisztérium egyik közege, a magyar államnak is hivatalos szolgálja, német nyelvű átíratot intézett Debrecen város polgármesteréhez. S mikor a polgármester, hivatalos kötelességéhez képest, nem intézte el, hanem visszaküldte az idegen nyelvű írást s figyelmeztette a konzult, hogy a magyar állam hivatalos nyelve a magyar, tehát tessék neki tiszteletben tartani az államnyelv jogait, — ekkor a magyar

belügyminiszter: Tisza István gróf, nemhogy a derék magyar tisztviselő törvényes álláspontjának védelmére sietett volna, hanem ellenkezőleg, leintette a polgármestert és keményen megparancsolta neki, hogy a német nyelvű átíratot azonnal intézze el.

Még Tisza Istvánról is hihetetlenül hangzott ez, azonban Tisza maga megerősítette azt. Nemesak megerősítette, hanem hivalkodott vele. Kijelentette, hogy akár tetszik, akár nem tetszik a magyaroknak, a közös külügyi közegeknek a hivatalos nyelve a német. S mikor azt kérdezték tőle, hogy melyik törvény állapítja ezt meg, akkor kihívóan azt felelte, hogy törvény nincs rá, de sok dolog érvényes törvény nélkül is.

Ilyen — ugymond — az a szokás is, amelyet 1867 óta minden magyar kormány és minden hatvanhetes alapon álló párt hallgatólag eltűrt. Ebből pedig — ő szerinte — az következik, hogy a közös konzuloknak joguk volt, joguk van és joguk lesz ezután is németül levelezni a magyar hatóságokkal.

Ime, tehát a magyar miniszterelnök hirdeti az elméletet, hogy az állam legszentebb jogainak elfecsérlésére nem is szükséges törvényt hozni, elegendő, ha a törvénytelen állapotot a kormány és a szolgasereg türi; ez a pusztá elnézés és eltűrés már önmagában törvényt pótló jogszokás forrásává válik.

De a Bécs iránti szolgálatkészségben még tovább is ment Tisza István. Kijelentette ugyanis, hogy a magyar hatóságok még olyan helyekről érkező német nyelvű átíratokat is kötelesek elintézni, ahonnét a törvény világos rendelete szerint magyar nyelven

kellene írni és ő nem türi, hogy a magyar tisztviselők ebben a kérdésben hazafiaskodjanak és a németekkel szemben akadékoskodjanak. Legfőlegb annyit enged meg, hogy ha nem akarnak, ne válaszoljanak németül és ha azt hiszik, hogy a német nyelvű átírat törvényellenes, akkor tegyenek panaszt ő nála, de a németeknek ellenmondás nélkül szolgálatára álljanak.

Valóban nem csoda, hogy erre a tényre, amelynél vakmerőbbet magyar államférfiu még el nem követett, szenvedélyes harag tört ki az ellenzék soraiban, míg a többség fagyos némasággal hallgatott. Magyar embernek igazán ember fölötti önfékezésre van szüksége. — Hazafias felháborodásunk kifejezésére nem is keressük a szótárban a megfelelő szót, de azt nem habozunk kimondani, hogy hazafiaknak ilyen elveket az ország kormányzásában megtűrni nem szabad. Mert ha megtűrjük, akkor nem sokára azt is megérhetjük, hogy Tisza egy szép napon megparancsolja, hogy a magyar embernek még az Istent is csak németül szabad imádni.

Nem tudjuk, mit fog tenni az ellenzék. De azt hisszük, a közhangulatot fejezzük ki, midőn tartózkodás nélkül kimondjuk, hogy rossz szolgálatot tettek azok, a kik Tiszát a nemzet nyakára hozták.

A képviselőház ülését ma is ez az eset tette viharossá s erről táviratozza tudósítónk az alábbi részleteket:

A debreceni átírat.

A debreceni átírat, de még inkább Tisza felháborító beszéde a képviselőház tegnapi ülésén már megtermette a gyümölcsét. Viharosan kezdődött már az ülés. Három képviselő kért engedélyt napirend előtt való felszólalásra, de az elnök megtagadta ezt tőlük. E miatt támadt nagy

Csipkefüggönyök tisztítását

kifogástalanul teljesíti

HRABÉCZY ANTAL
ruhafestő és vegytisztító intézete
DEBRECZEN, Széchenyi-
utca 42-ik szám.

háborúság, amelynek az volt a vége, hogy dél felé az ellenzék zárt ülést kért.

A nyári ülésszak hát veszedelmesen kezd hasonlítani a tavalyihoz. Csak a vasutasok bánhatják a dolgot, a kiknek az ügye most megint halasztást szenved.

Az ülést Perczel Dezső elnök féltizenegy órakor nyitotta meg sűrű padsorok előtt. A jegyzőkönyvet a Ház nagyon türelmetlenül hallgatta végig, de végre tullestek rajta. Az irományok közt ott van **Thaly Kálmán levele, a melyben nyolc heti szabadságot kér egészségének helyreállítására céljából.** A Ház megadja.

Maróthy László a mentelmi bizottság elnöke egyben régebbi keleti mentelmi ügyről terjeszti a Ház elé a jelentést.

Az elnök ezután jelenti, hogy Rákosi Viktor, Gál Sándor és Sebes Dénes napirend előtt kértek szót a miniszterelnök tegnapi válasza miatt. Ő nem adta meg az engedélyt, mert ez a tárgy nem ide tartozik. (Nagy zaj a baloldalon.)

Rákosi Viktor: Nem ide, hát hová? Talán a Reichsrathba? (Zaj a baloldalon.)

Gabányi Miklós: Talán bor mellett beszéljünk a magyar nyelvről?

Rátkay László: Hát a nemzeti becsület? (Zaj a baloldalon.)

Lovász Márton: A kérdés feltevésében kér szót. Azt kívánja, hogy minden képviselőre külön ejtsék meg a szavazást. (Zaj a baloldalon.)

Az elnök: Erre nincs szükség, mert mind a három képviselő egy tárgyban akar szólni.

Lengyel Zoltán: Lehetséges, hogy valaki az egyik képviselőnek megadja a szót, a másodiknak nem. Ezért külön-külön kell szavazás alá bocsátani a kérelmeket. Különben pedig az elnök ne tartson előadásokat, hanem tegye fel a kérdést szavazásra. (Zaj a baloldalon.)

Kubik Béla: Szintén a külön-külön való szavazás mellett van.

Lovász Márton: Tanácsot kér az elnöktől. Ő Rákosinak meg akarja adni a szót, de Sebesnek meg Gálnak nem. Hogy szavazzon most már, ha egyszerre teszik föl a kérdést? (Derűtség.)

Az elnök: Ő nem tanít ki senkit... Kérni a Házat külön-külön akar-e szavazni, vagy pedig egyszerre.

Olay Lajos: Ezt a kérdést nem szabad szavazás alá bocsátani.

Rákosi Viktor: Ebben a fotos kérdésben föl akar szólni, de az elnök önkénykedése megakadályozza ebben.

Az elnök: Tiltakozik a burkolt meggyanúsítás ellen.

Rákosi Viktor: Majd máskor nem burkoltan fog gyanúsítani. **Az elnök nem**

teljesíti kötelességét. Tegnap nem utasította rendre a miniszterelnököt magyarellenes nyilatkozatáért, holott Kubikot egy személyes sértésért rendre utasította.

Sághy Gyula: A külön-külön való szavazást kívánja.

Az elnök: Miután mind a kétféle szavazásra van precedens, hát megváltoztatja a nézetét és külön-külön fogja feltenni a kérdést szavazásra.

Először **Rákosi Viktorra** szavaztak. A többség nem engedte meg neki a napirend előtt való felszólalását. Az ellenzéken kértek a képviselők megszámlálását, de az elnök — nagy zajtól kísérve — **nem engedte meg.**

Ezután megtagadta a képviselőház oriai zaj között a többi képviselőtől is a felszólalás jogát. Viharos lármában Olay Lajos ekkor felfutott az elnöki emelvényre s átadta az elnöknek a zárt ülést kérő ívet.

Elnök: Jelenti, hogy husznál több képviselő zárt ülést kér. (Nagy zaj a jobboldalon. Komédia! Tiltakozás a baloldalon: **Önöknek ez komédia? A nemzeti becsület komédia? Gyálat! Így beszélnek a magyar képviselőházban!**)

Kubik Béla: Jobb maguknak, ha a nemzet nem látja a nyilvános ülésben a gyálatukat! **Hol a miniszterelnök? Nem mer most idejönni!**

Az elnök elrendeli a zárt ülést.

A Zárt ülés.

Az elnök: Megnyitja a zárt ülést.

Rátkay László: Indokolja, miért kérték a zárt ülést, ne hogy azt a vádat emelje valaki, hogy ok nélkül akasztották meg a tárgyalást. Soha ilyen támadás a magyar nemzet becsülete ellen nem történt. Eddig mindig az volt a kormányának álláspontja, hogy a német nyelv türt helyzet volt a diplomáciában. Magyarország hivatalos nyelve a magyar. A miniszterelnök szerint a német a törvénynél is erősebb szokás.

Ugron: Alávalóság!

Rátkay László: 1867 óta sem volt kormány és többség, mely a diplomácia német nyelvét ne tekintette volna tiszta helyzetnek. Tisza szerint a jövőben is joga lesz a galazi konzulnak németül beszélni. Egy nemzet legfőbb vágya nyelvét arra a magaslatra emelni, melyet a nemzeti becsület megkíván. Nincs más reparáció, mint hogy **Tisza ismerje be tévedését vagy ez a párt a helyzetét lehetetlenné fogja tenni, a míg a dolgon segítve nincs.** Nincsen ennél az ügynél fontosabb kérdés.

Eötvös Károly: Nagyon bántja a kér-

dés. A képviselők lelkiismeretére hivatkozik. Ne zavarják a törvényhozás menetét. **Tisza a német nyelv szemtelen betolakodását törvényesnek nevezte.** Néhány szó és mégis mennyi botlás. Ez nyomorult észszeszavarása a fogalmaknak. Nem engedjük a napirendről levenni a kérdést. Van törvényerejű szokás, a mi azt jelenti, hogy a nemzet alkothat a maga részére szokást. De idegen nemzetnek szokást alkotni, örültség volna. (Zajos helyeslés.) Ha valamely jelenség százszor is ismétlődik, az még nem jogi szokás. Kelléke az, hogy a szokás okos, észszerű és tisztességes legyen, ne vétsen a nemzet becsülete ellen. **A nemzetet olyan helyzetbe nem lehet hajtani, hogy rongy, komisz osztrák közös képviselők parolázhassanak velünk!** (Zajos helyeslés.) Ezt a kérdést ilyen alakban nem lehet elintézni. **A mig tíz becsületes ember ül itt, nem kerül ez le a napirendről. Jelentse ki Tisza, hogy tévedett s hogy a magyar faj törekvéseit akarja vezetni. Debrecen polgármestere akkor becsületes ember, ha megmarad álláspontja mellett.**

Hieronymi Károly: Tisza hivatalos ügyben távol van. A kölcsönös ildomosság megkívánja, hogy jelenlétében történjenek a felszólalások.

Olay Lajos: **Kötelessége itt lenni. Megszökött!** (Oriási zaj a jobboldalon.)

Hieronymi Károly: Kéri, hogy a zárt ülést, a melynek Tisza távollétében nincs értelme, függeszék fel. Csodálkozik, hogy Eötvös a galiciai konzult rongynak nevezi.

Eötvös Károly: Az is. Pénzünket elfogadja, de magyarul nem akar tanulni.

Hieronymi Károly: A magánember érdekei nem szenvedhetnek sérelmeket.

Szederkényi Nándor: Hajlandó-e e kérdést tovább nem vitatni, hogy a nyugodt tanácskozás álljon helyre, ha a többség beleegyezik, hogy a kérdést napirendre tűzzék.

Felkiáltások jobbról: Nem!

Szederkényi Nándor: Önök tehát visszataszítják! Hát mit akarnak? Tudomásul veszem, hogy önök nem kívánják a kérdést napirendre tűzni. Mi megpróbáljuk holnap is napirendre hozni.

Sághy Gyula kijelenti a nemzeti párt nevében, hogy nem azonosítja magát a Tisza fellegásával, — ez ellen tiltakozik. Hiszi, hogy a miniszterelnök meg fogja találni a módját, mert különben kell, hogy elseperje a közvélemény ezt a miniszterelnököt.

Nem botlás-rendszer.

Polonyi Géza: Hozzuk tisztába, mi a célja a zárt ülésnek. — Itt nem lehet ezt elintézni. Tény az, hogy napirend előtti

Vetélytársak.

— A népéletből. —

Az egész falu legénységét megbabonázta a falu legszebb leányának, **Biró Juliskának éjfekete kékényszeme,** melybe a ki egyszer belenézett, rabja lett örökre. A falu egyike volt a legesendesebbeknek, hol még csak egy kis parázs verekedés se igen fordult elő, de mióta Juliska haza érkezett Budapestről, a hol szobalány volt, egymást érik, úgy szólván mindennaposok lettek a verekedések, a bicskázások.

Juliskára pedig ráillett a nóta:

Kő a szived, jég az ajkad,
A szerelem nem fog rajtad...

Egyik legényt sem tüntette ki jobban, mint a másikat és éppen ebben rejlett a legnagyobb vonzó erő. Mindegyik egyformán bolondult érte s egyformán hitte, hogy szereti.

Azt gondolni lehet, hogy a falubeli többi leányok nem igen nézték jó szemmel a Juliska után való bolondulást. Megindult a falu kelepelője, vége-hossza nem volt a pletykának, hogy így meg úgy. No de nem muszáj mindent meghallgatni.

Azonban ez mit sem használt. A legények tovább versenyeztek a Juliska kezéért. Különösen **Borbély János,** a falu leggazdagabb legénye verte erősen a mellét, hogy Juliska az övé lesz. Úgyes szál legény volt és a falu határának felét ő mondta magának, s így nem lehet csodálkozni, ha így gondolkozott, hiszen Juliska földhöz ragadt szegény volt, szolgálatból tartotta fenn magát és öreg édes anyját.

Azonban **Borbély Jánosnak** sem ment olyan könnyen, mint ahogy hitte. Juliskát eleget biztatgatta az anyja, hogy ilyen gazdag, meg olyan gazdag legény **Borbély János** és aztán milyen nagy szerencsét csinál, s ő neki is lesz öreg napjaira hová lehajtsa a fejét, mind hiába való volt. Csak úgy beszélt vele mint a többivel. Ez bosszantotta **Borbély Jánost.**

Egy alkalommal, templomozás után összegyűlt a falu fiatalsága a templom piacán és társas játékkal töltötte az időt. Játék után táncra perdültek s folyt a versengés **Juliskáért,** nem nagy öröme a többi leányoknak. **Borbély János** is sokáig táncolt vele, s mikor vége volt a táncnak, félre vonta az egyik szegletbe **Juliskát.** Látva **Juliska** hidegségét, alig hallhatóan kérdezte:

— Ne félj! Nem vagyok én rossz

ember, de nem bírok magammal. Tudni akarom, mi bánt téged, miért vagy olyan hideg, ha én beszélek veled, s miért villog úgy a szemed más legények mézes-mázos szavaira. **Juliska,** szólj! miért?

— Mit szóljak! Nem értem kigyelmedet!

— Nem értesz?! — jaidult fel a legény és úgy megszorította a leány kezét, hogy az felszisszent fájdalomában.

Különös volt nézni, mint vergődik az az erős legény örült szerelmében. Hatalmas melle lihegett, arca kigyult és még sem akart most mérges lenni.

— Hiszen tudod, hogy szeretlek — kezdte lágy, suttogó hangon — szeretlek örülten, vadul s érzem, hogy rossz leszek, ha nem lesz enyém, érzem, hogy rosszat cselekszem. Ugy-e szeretsz? Mondd, hogy igen!

A leány nem szólt. Egykedvűen hallgatta, nézte a legény vergődését, néma fájdalomát.

— Nem szólsz?! Akkor mást szeretsz!

— Mást! — szólt határozottan a leány.

A legény felordított.
— Hazudsz! Hazudsz! Az nem lehet!
— Hát ne higgye, ha nem akarja.

felszólalásra kértek engedélyt. Ezt nem kapták meg. Erről van szó. Tudomásul vesszük azt, hogy a többség szolidáris a miniszterelnökkel.

Az ellenzék feladata az lesz, hogy módot keressen azt napirendre tűzni. **Tisza álláspontja nem egy nyelvből. Ez egy rendszer.** Egy kormányzati irány. A miniszterelnöknek sejtelve sincs a magyar közjogról. Ez ellen a felfogás ellen kell sikra szállni. Emlékeztet a Héderváry botlására, megtalálta a Ház a módot, hogy ezt reparálja. Ha van nemzeti becsület, úgy itt erre szükség van, hiszen 1867. óta törvény is van rá. **Ilyen kormányelnökkel szemben, ki ilyen nyilatkozattal áll elő, minden eszköz megengedhető.** (A jobboldal zug.)

Ha védeni tudják ez álláspontot, miért nem állanak fel? Mert a gazda nincs itthon? Hiszen az önk politikai reputációjáról van szó. Talán nincs engedélyük?

Felkiáltások: Mamelukok.

Polonyi Géza: Kérde a Ház elnökét, miután nincs kilátás, hogy a többséget kapacitálják, világosítsa fel, mi az oka, hogy ilyen nagy kérdésben, melyben az ő hazafisága (Nagy derűtség balról.) is talán velünk van, nem engedett felszólalást?

Perczel Dezső: Nézetem az, hogy zárt ülésnek nincs célja.

Felkiáltások: Nem arról van szó!

Perczel Dezső: Már megmondtam, hogy miért nem engedtem meg a napirend előtti felszólalást, ezt nem ismétlem.

Polonyi Géza: Személyes kérdésben kijelenti, hogy ezt más államban nem engednék meg.

Visontai Soma: Sajnálja, hogy az elnök éppen ennél a kérdésnél nem gondoskodott arról, hogy ezt kellő formák közt megbeszéljék. Ő az oka. Indítványozza, állapodjanak meg abban, hogy tűzzék napirendre Tisza nyilatkozatát. Körber ügyében megtették, kérték ezt, most lehetetlen, hogy ennek utját vágják. Fejtegeti a 67-es törvények szellemét, ebből kétségbe vonhatlanul megállapítja a jogot. Hát ez a paritás?

Egyház és iskola.

Nyári gyorsírási tanfolyam Debrecenben.

— Felhívás. —

Debrecen, június 21.

A „Debreceni főiskolai gyorsíró egyesület”-nek egyrészt a gyorsírás terjesztése, másrészt a gyorsírás minél nagyobb téren való használhatóságának s tetemes anyagi

előnyvel való alkalmazásának bebizonyítása lévén egyik feladata, városunk mindkét nembeli fiatalsága számára nyári gyorsírási tanfolyamot óhajt nyitni.

A mint Budapesten és az ország nagyobb vidéki városaiban, de kivált a művelt külföldön, alig van nagyobb kereskedői, ügyvédi iroda, hivatal gyorsírók nélkül, ép úgy miért ne lehetne Debrecenben is kihasználni a gyorsírás óriási előnyét, — ha az idő értéket csakugyan tudjuk mérlegelni? „Az idő pénz” mondja az angol!

Azért első sorban is városunk mindkét nembeli intelligens fiatalságához fordulunk, felszólítva őket a gyorsírás hasznos ismeretének elsajátítására tanfolyamunkba való belépésre.

Ma már a gyorsírás előnyeit felsorolni — hála az égnek — nálunk felesleges, csak azt jegyezzük meg, hogy a ki a tanfolyamokban részt akar venni, az jelentkezék az egyesület elnökségénél (Szabó Ferenc joghallgató, Hajó-utca 8. sz.) vagy pedig Kemény Ferencnél (Vörösmarty-utca 1. sz.)

Nyitunk vita és levelező-írási tanfolyamot. Hetenként 3, esetleg több órát is tartunk a közönség által meghatározott helyen és időben. A tanfolyamok július 1-én nyílnak meg és két hónapig tartanak. — Részvételi-díj 5 korona.

Másodsorban azon kérelemmel fordulunk városunk összes hivatali vezetőségéhez, a cégek főnökeihez, hogy ügykezelésükben a gyorsírást alkalmazzák és annak nagy előnyeit a maguk javára kihasználni igyekezzenek, továbbá alkalmazottaikat tanfolyamaikon való részvételre buzdítsák.

Legyen szabad remélnünk, hogy önzetlen fáradozásunkat városunk intelligens közönsége olyan erkölcsi és anyagi támogatásban részesíti, mint minden kulturált államban egy ilyen fontos kultur tényezőnek közkincsé való tevése érdekében kifejtett buzgó igyekezet kiérdemel.

A főiskolai gyorsíró egyesület.

Évzáró ünnepe volt vasárnap d. e. a Kereskedelmi tanintézet tanonciskolájának, melyen jelen voltak: Oláh Károly tanácsos, mint a város képviselője, Kardos László társulati alelnök, Szojka Gyula igazgató, a társulati választmány és fel-

sokkal. Megállott az ajtóban. Mindenki meglepetten nézte s várta, hogy mit fog mondani. Szemeit vadul hordozta végig a lakodalmas népen s tekintete a vőlegényen állapodott meg.

— Az a leány az én szeretőm volt! — szolt tompa hangon.

Néma csönd követte e szavakat. Juliska sápadt arccal várta, mitörténik, szólni nem tudott.

Ekkor nyugodtan, a legkisebb harag nélkül előlépett a vőlegény és szó nélkül ajtót mutatott a dühös legénynek. Borbély Jánosnak sem kellett több, felemelte izmos öklét, hogy lecsapjon vele, mint az istennyila. De ekkor, mint a villám termett ott Juliska és a lesújtó öklöt őt találva, össze-rogyott. Orrán, száján megindult a vér. Szeme lecsukódott és alig hallhatóan sutogta:

— Borbély János, verjen meg az Isten!

Az átok fogott. Alig egy óra múlva azt hozták hírül, hogy Borbély János odahaza felakasztotta magát.

Az emberek szomorúan mondogatták:

— Isten keze nem késelt sokáig!...

Csiki Albert.

ügyelő bizottság tagjai, az intézet tanári kara, valamint a kereskedő főnökök közül is többen. Az ünnepélyt Szojka Gyula igazgató nyitotta meg a tanulókhöz intézett lendületes beszéddel, melyet a jutalmak kiosztása követett; az első jutalmat, egy zsebórát láncsal Kenéz Ferenc, Boros testvérek tanulója nyerte a szorgalom, tanulmányi előmenetel és példás magaviselet elismeréséül; jutalmat nyertek továbbá Bergmann Bertalan, Madarász Kálmán, Kollmann Oszkár, Szeneczér Géza, Bana István, Katona Lajos, Mártassy Bertalan, U. Szabó Endre, Szász Lajos, Klein Izso, Gabányi Zoltán, Gratt Emil és Reichenberg Géza. Ezután Oláh Károly tanácsos tartalmas beszéddel emelte ki a kereskedelem jelentőségét és azt a nagyfontosságú hivatást, melyet a magyar kereskedőnek betöltenie kell s egyben elismerését fejezte ki a tanintézet vezetőségének és tanárkarának érdemei fölött. Majd Kardos László társulati alelnök az iskolából távozó ifjúsághoz szólott igen szép és magas beszédben mutatott rá azokra a kötelességekre, melyeket a kereskedelem ifju nemzedékének szem előtt tartania kell, tárgyilagosan fejtve ki, hogy a kereskedőnek miként kell az iskolában szerzett elméleti tudást a gyakorlati élet iskolájában bővíteni, mely sok esetben értékesebb az elméleti tanulás által szerzett diplománál s rámutatott arra, hogy Hazánknak mily nagy szüksége van képzett, hazafias kereskedő osztályra. Városunk kereskedői ezen illusztris tagjának ajkáról elhangzott szavak olyan tanítás volt, melyet az ifju nemzedéknek emlékébe kellene, hogy véssék. Szojka Gyula igazgató zárószavai és a szózat eléneklése után e lélekemelő ünnepély véget ért.

VIDÉK.

Férje után a halálba.

— Egy házaspár tragédiája. —

Megható történet ez, a sirig való igaz szeretet gyönyörű példája. Szinte csoda, hogy az élet lázas rohanása közben, manap megállíthat egy ilyen tragédia. A kives, a ki nem éli túl a párját, a ki szent értelmű szerint magyarázza a holtomiglant.

A nagyváradi takarékpénztár palotájában évtizedek óta van egy kis borbély-műhely. Régi médi benne minden. A polituros ramája tükrök, az öblös börszék, meg maga a gazda is, az öreg Demetrovics András. A hetven körül tipegő öreg borbély már régen betegeskedett, nem járt az officinába. A legényre voltak bizva kliensek s a gazda felesége vigyázott a rendre. De leginkább a betegére volt minden gondja. Az öreg sokat szenvedett s ápolásra volt szüksége, már pedig Demetrovicsék egyedül álló emberek, senkijük se közel, se messze. Megöregedtek, egymáshoz vőültek szeretetben s a rokonaik elhaltak mellőlük. Magukra maradtak egészen. A betegség meg sietett végezni a gyöngye öreggel. Hármast-utca 9. szám alatt levő lakásán Demetrovics András vasárnap kiszenvedett.

A házbéliek összegyülekeztek a halottas szobában és siratták a jó szomszédot. Az öreg asszony is rá-ráborult az ő halottjára, de már nem volt könnye, elsírta a virrasztás szomorú éjszakáin. A szomszédok vigasztalták szegényt s mutatta, hogy jól esik a részvét szívének. Mikor aztán a holttestet kiterítették s a halottlátogatók elbucsztak, Demetrovicsné gyertyát gyújtott az ura fejénél s bezárkózott.

Tegnap reggel föl kellett feszíteni a halottas szoba ajtaját s mikor beléptek a temetkezési intézet emberei, két holttestet találtak. Az ura ravatala mellett Demetrovics Andrásné felakasztotta magát. Már ki volt hülve a teste, mikor az orvos előkerült. A szegény öreg asszony nem tudta elviselni a nagy csapást, nem tudott élni a párja nélkül tovább. A szerencsétlen hitvest az öreg ember holtteste mellé terítették ki s holnap két koporsót visznek ki a temetőbe a Hármast-utcai szomorú házból.

Tizenegy óráig a halál torkában. Borzalmas helyzetben, a szó szoros értelmében a halál torkában, tizenegy órát töltött el az a szerencsétlen ember, a kinek esetéről görbedi tudósítónk ír nekünk. —

Papp János kávádi lakos három társával egy kutat vett. Mindjárt hozzá is láttak a kut-kitakarításához. Papp lement egész a kut fenekére. A kut oldala deszkával volt kirakva s az odvas deszkákat akarta kiszedni a fenékről. A deszkák kiszedésekor a kut hirtelen omladozni kezdett. Társainak még volt idejük, hogy a szabadba juszanak, de Papp felett a kut teljesen összeomlott. Rémes kiáltás hallatszott a kut fenekéről, de az ott állók nem tudtak segíteni. A kiáltás mindig halkabb és halkabb lett, míg végre teljesen megszűnt. Az előjáróság a esendőrség vezetésével hozzáállott Papp kimentéséhez s 11 órai fáradságos munka után Boros Gergelynek sikerült Papp Jánost a kut mélyéből a föld színére hozni s a körülállók óriási csodálkozására, a holtan vélt ember elaléltan, de nem holtan került ki a kutból. A felette összeomló deszkák ugyanis az omló földet felfogták s Papp a félméteres vízben töltötte összehúzódva a rémséges 11 órát. A bátor életmentőnek a különben is jómódu Papp 200 koronát és egy tehenet ajándékozott.

A b.-ujvárosi inség. A B.-Ujvároson beállott nagy munkahiány miatti inség enyhítésére — mint a vármegyeházhoz érkezett jelentés igazolja — a képviselőtestület a megszavazott 20.000 korona összegből tegnap kezdte meg a segélyre érdemes munkások segélyezését s nagyobb összegű pénzt osztott ki a szűkölködő családok közt.

A tolvaj végzete. Magyar-Kanizsáról írják: Ujjas József suhanc a múlt éjjel Veiszberger gabonakereskedőtől lopni akart, de az éjjeli őr észrevette és utána lőtt. Ujjast a lövés eltalálta és sebeibe belehalt.

Egy öreg házaspár tragédiája. Nagyrádi levelezőnk táviratozza: Nagy részvétet kelt Nagyrádon egy öreg házaspár tragédiája. Demetrovits András fodrász, a kinek a város legelső terén, a Szent László-tér sarkán volt üzlete, vasárnap délután meghalt. Felesége annyira szívére vette a férje halálát, hogy mára virradóra fölakasztotta magát.

SPORT.

Nyári tagok a sporttéren. Mint a múlt években, a Debreceni Torna-egylet most is megengedi, hogy a nyári szünetben a középiskolák felső négy osztályába járt tanulók, valamint a Debrecenben időző főiskolai hallgatók a sportteret látogathassák s az ott folyó gyakorlatokban részt vegyenek. A kik júniusban lépnek be, 3 koronát fizetnek, a kik július 1. után lépnek be, 2 koronát. E díj a jelentkezésnél fizetendő dr. Horvay Róbert egyleti titkárnál, vagy Tóth Mihály művezetőnél. Jelentkezni mindennap délután 6 órától kezdve lehet a sporttéren.

Allandó vasárnapi háziversenyek a Sporttéren. Az egyleti élet élénkítésére és a tagoknak nagyobb versenyekre való előkészítésére a Debreceni Tornaegylet e nyáron vasárnaponként 2—3 athlétikai számból álló háziversenyeket szándékozik meghonosítani. — A különböző versenynemek előnyvel (handicap) rendeztetnek, hogy a gyengébbek is kedvet kapjanak. Jövő vasárnap, e hó 26-án 100 m-es és 400 m-es futás lesz és sulydobás. Az előny meghatározása végett minden versenyzőnek az előző napokban legalább háromszor próbára kell jelentkeznie. E próbák mindennap 6 órakor tartatnak. Ha e versenyek beválnak, akkor az egylet a nyári tagokra nézve is életbe lépteti. A belépés az első vasárnap a tagoknak sporttéri jegyek felmutatása mellett ingyenes, nem tagok vagy a kik tagsági jegyüket nem váltották ki, 20 filléres sportjegyet váltanak.

A debreceni Chlopy.

Debrecen, június 22.

Tisza István gróf német magyarázata a magyar nyelvről a szabadelvű pártkörben is visszatetszést keltett. Voltak, a kik hangosan ezt mondták: „Kegyelmes ur, elszóltad magad”. Csak az ősz balkán diplomata, Hódossy Imre erősítette váltig, hogy Tisza grófnak igaza van és ha neki engednek, kifogja magyarázni a 67-es törvénynek nem a tétéleiből, hanem a szelleméből, hogy Deák is akkurat úgy gondolkozott, mint ő — királyi fogadtatás után. A minthogy Tisza gróf se ragaszkodik mereven tegnap tett nyilatkozatához, bizonyosága az Ujság mai cikkének kertelése. Az idézett lap, miután teljesen és végkimerülésig Tisza gróf álláspontjára helyezkedett, ekként folytatja:

A galaci osztrák-magyar konzulátus a mi hatóságunk, vagy legalább a miénk is. — Ez a konzulátus nem annyira diplomatizáló, hanem főleg kereskedelmi intézmény. — A hozzáforduló ügyes-bajos embereknek tehát — mint kereskedelmi nyelven szokás mondani — prompt kiszolgálással tartozik. Vagyis ügyeikben nem formákhoz kell ragaszkodnia, hanem a lényegre tekintve arra kell törekednie, hogy mennél gyorsabban, mennél célszerűbben tegyen eleget a hozzáfordulók kívánalmainak. Ezt hivatalosan műnyelven az ügymenet gyorsításának nevezik. Idevág az is, hogy ha tehát valakinek az ügyében magyar hatósághoz fordul, irjon annak magyarul, mert ezzel biztosítja a sima, gyors és biztos elintéztést.

A hamburgi német hajósvállalatok is magyar körözüvényekkel árasztják el Magyarországot. A mit megtehet a maga érdekében egy sült német vállalat, miért ne tehetné meg az osztrák és magyar galaci konzulátus? Pláne a galaci. Magyarországnak Keleten igen fontos relációi vannak. Oda irányul s akar a jövőben még inkább irányulni kivitelünk. Az összeköttetések növelésével kétségkívül növekszik a keleti konzulátusok magyar ügyforgalma is. A legelembb célszerűségi szempont is azt parancsolja tehát, hogy legalább a keleti konzulátusoknál a magyar honpolgárok ügyei, a mennyiben magyar hatóságokkal vannak kapcsolatban, magyar nyelven intéztessenek.

A saját intenzívebb pírulásunkra mondunk el valamit. Néhány év előtt az Egyesült Államok Chester Dyr urat küldte mi hozzánk követének. A követ ur, a mikor Budapesten megtelepedett, elment Goldzicher Ignác tudóshoz és megkérte, tanítsa őt a keleti nyelvekre, de első sorban a magyar nyelvre. Mert megköveteli az Egyesült Államok kormánya, hogy valamennyi követe ismerje azt a nyelvet, a melyet az a nemzet beszél, a hová a követ megbízást kap. Ugy tudjuk, hogy a követ kitünően beszél már magyarul. Nem észbontó cédaság-e ez, hogy egy magyar pénzen is kosztoló követségen se írni, se olvasni ne tudjon egy szemén szedett lélek se magyarul?

A VÁROSHÁZARÓL.

Városi muzeum. Debrecen város legújabb közművelődési intézménye, a városi muzeum, örvendetesen gyarapodik érdekes és értékes tárgyakkal. Különösen Löffkovits Arthur debreceni ékszerész karolja fel lel-

kesen és ritka áldozatkészséggel a szép intézmény ügyét. Eddigi gazdag adományait most ismét újabbakkal gyarapította, a melyeket a város megbízásából a főmérnök a napokban fog hivatalosan a muzeum birtokába venni. A tárgyak a volt gazdasági tanintézetben vannak egyelőre leraktározva, de nemsokára ennek az épületnek termében fogják azokat elrendezve állandóan elhelyezni. Erre a célra Miliesz Béla, a tiszafüredi muzeum tudós őr, a városi tanács felkérésére, jövő hóban megkezdi a rendezést. Ezt azonban csak ideiglenesen teheti. A muzeum rendezésére és gondozására állandó muzeumi állást kell létesíteni.

Hitelesítő közgyűlés volt tegnap Domahidy Elemér főispán elnöklete alatt a városházán, melyen a június havi elmúlt közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítették.

Uj öntözőkocsik beszerzése. A városnak ezideig csak két öntöző kocsija van. A többi kocsikat a tűzoltóságtól vonják el és azokkal öntöztetik az utcákat. A tanács — mint értesülünk — még két öntöző kocsit szándékozik beszerezni, hogy a tűzoltóságtól ne kellessen elvonni a vizes hordókat.

UJDONSÁGOK

Öngyilkosság részegeskedés miatt.

— Lumpolás után a halálba. —

H.-Szoboszlón szomorú áldozata lett az alkoholizmusnak Lisztes Imre odaváló gazda.

Lisztes Imre törekvő, becsületos és munkás ember volt s munkája után felelősségből és számos gyermekeiből álló családot tisztességgel el is tudta látni.

Volt azonban egy nagy baja. Koronként erőt vett rajta az iszákosság szenvedélye s ilyenkor se hallott, se látott, csak ivott. Persze kijáratodás után mindig nagy lelkifurdalásai voltak.

Most a napokban is a maga kis megtakarított pénzével, de még nagyobb összegű kölcsönkért pénzzel is átment B.-Ujvárosra, hogy teheneket vegyen.

Miután pedig 3 napig sem érkezett haza, a felesége rosszat gyanított s kerestetni kezdte.

Egyik nagyobbik leánya bejött Debrecenbe is s itt is kerestette, végre csakugyan városunk háttérében megtalálták egyik koresmában. Persze akkor is ittas volt s a hazulról elvitt pénzből alig volt már valami nála.

Elmulatta a pénzt mind az utolsó krajcárig.

Hazavitték s mikor otthon kijózanodott, nagy lelkifurdalás fogta el.

Bánatában azután felakasztotta magát s mire észrevették tettét, meghalt.

Öngyilkosság a temetőben.

— Felakasztotta magát. —

Az utóbbi időben alig mulik el nap, hogy öngyilkosságról ne adnánk hírt.

Tegnap egy nádkötő lett öngyilkos, azért mert olyan a foglalkozása, a mi kiment a divatból, miután Debrecenben már nem szabad nádas házakat fedetni, annyi-
val kevésbé építtetni.

Az illetőt *Dihen* Sámuelnek hívják. Az 56 éves, csapó-kerti lakos hónapok óta buskomorságban szenvedett s mindég emlegette, hogy öngyilkos lesz.

Tegnap azután 8 fillért kért a feleségétől s azt mondta, hogy munka után fog nézni. Azután el távozott hazulról.

Délben egynegyed 2 órakor jelentette azután egy rendőr, hogy a

Péterfia-utcai temetőben egyik fára felakasztva egy embert talált.

A rendőrség megtartotta az orvosrendőri vizsgálatot dr. Bal-kányi Ede kerületi orvossal, a ki azonban csak a halált konstatálhatta.

A szegény embert lakására szállították, a honnan holnap fogják eltemetni.

* **A kereskedő ifjak** társulatának dalköre tegnap választmányi ülést tartott, melyen elhatározta, hogy jövő hó 9-én szombaton este a „Dobos” pavillonban dalestélyt rendez. Az elnökség mindent elkövet az estély sikere érdekében s hisszük is, hogy a törekvő dalárda meg is fog felelni a várakozásnak. Egyben pedig elhatározta, hogy egyes számokra műkedvelőket kér föl. A műsört annak idején közölni fogjuk. A társulat ez idényben nyári estélyt nem rendez és így közös erővel működve, a sikert teljesnek remélik.

* **Vármegyei telefonhálózat.** Miután Debrecen városa nem szavazta meg a Hajdu vármegyei telefonhálózathoz a 10,000 korona hozzájárulást, a vármegye maga állítja azt fel. De természetesen nem az előre megállapított terv szerint, amely alapján a Hortobágy felé egész Egyekig ment volna a telefon-huzal s így a Hortobágy és a két Ohat bekapcsolása nem sok áldozatba került volna a városnak, míg így, ha ott telefont létesít, sokkal többbe kerül 20,000 koronánál is. Ez a tervezett Hortobágy felé vezető fővonal már most nem lesz felállítva s így a vármegye a 10,000 korona hozzájárulása nélkül is létesítheti a megyei közönség által megszavazott költséggel a vármegyei telefonhálózatot, mely a jövő évben feltétlenül létesülni fog.

* **Magyei képviselőválasztók.** Hajdu-vármegye 1905. évre szóló képviselőválasztóinak ideiglenes névjegyzékét a törvény értelmében közzemlére helyezték el. A felszólamlásokon megszabott határidő alatt 14 felszólamlás érkezett be, a melyeknek sorsa felett legközelebb dönt a központi választmány.

* **Zongoravizsga a zenedében.** A debreceni zenede zongora tanszakának előhaladottabb növendékei tegnap vizsgáltak le szép számú közönség jelenlétében. Elismeréssel adózunk a tanerőknek. Fűredi Samuné, Werlin Sándorné, Steinacker Viola urhölgyeknek és Bruck Gyula uraknak a felmutatott szép sikerért. Minden növendéket dícséret illet meg; a legkiválóbbakat itt említjük: Békéssy Anna, Weisz Ella, Jablonczay Lenke, Darvas Alice, Simonffy Lóna, Rajczy Anna, Dorre Ilonka, Rózsa Ilonka, Szatmáry Erzsébet, Komlóssy nővérek, Kiss Jolán, Irinyi István, Kardos István, Boczán Béla.

* **Nagy Győző dandárparancsnok a kórházban.** A Debrecenben székelő 80-dik honvéd gyalogdandár parancsnoka, Nagy Győző ezredes, akit egy hó előtt lovaglás közben súlyos baleset ért, jelenleg a budapesti XVII. számú helyőrségi kórházban fekszik, ahol a hadsereg legkülönb sebészei ugyanazt a sérülést állapították meg, a mit helybeli kezelő orvosai: dr. Lengyel, dr. Bruckner, dr. Csikos és dr. Brief, t. i. a combnyakon törés, amely 1 centi-

méteres rövidülést okozott a lábon. Ugyanezt erősítette meg a Röntgen-féle fényképezés, mely tisztán fel-tüntette a törés helyét, valamint azt is, hogy a gyógyulás már szépen előre haladt. A rokonszenves dandárparancsnokot jelenleg masszírozás és fürdőzéssel gyógyítja a kórházban dr. Kunze törzsorvos, aki reményt nyújt arra is, hogy 10-14 nap múlva felkelhet a beteg, akit hűen ápoló, szeretetre méltó neje naponta meglátogat a modernül berendezett kórház minden kényelmet nyújtó tisztí pavillonjában.

* **A debreceni fa-áruraktár** f. hó 16-iki közgyűlése kimondta, hogy a felszámolást végleg lebonyolítandó, minden részjegyet 6 koronájával bevált. A részjegyek a Debreceni kölesönös segélyező egyletnél mutatandók be.

* **Öreg katonák találkozója.** Azok a Debrecenben élő öreg katonák, a kik az 1866-iki hadjáratban részt vettek, már június 24-én, mint évforduló napon gyűlnek össze. Az összejövetelt rendező öreg katonák kéri bajtársaikat, hogy június 24-én este a Törő Imre vendéglőjében megjelenni sziveskedjenek.

* **A véres kés.** A debreceni rendőrség a multkoriban a Péterfia-utcai temetőben egy véres kést és egy csomó betörő szerszámot talált. A rendőrség valami titokzatos bűntényt sejtett a talált tárgyak hátterébe s meg is indította a vizsgálatot. A nyomozás szálai a Homok-utca 28. számú házba vezettek, a hol házmozgást akartak tartani. A talált tárgyak tulajdonosa azonban megneszelte a dolgot és megszökött. Most keresik.

* **A Kossuth dalkör** július hó 3-án Kőkert Gusztáv karnagy vezetése és Veres Tóni zenekarának közreműködése mellett a nagyerdei „Dobos”-pavillonban tartandó zártkörű dalestélyt rendez. Belépő-díj személyenkint 2 korona. Család-jegy 3 személyre 4 korona. Kezdeté este 8 és fél óra-kor. 1. Nyitány, Veres Tóni zenekara által. 2. Kossuth dal, id. Abrányi Kornéltól; előadja Grad Rezső egyleti tag, zongorán kíséri Kőkert Gusztáv karnagy. 4. Falu végén kurta koresma, Wuschingtól; előadja a dalkör. 5. Magyar népdalok, előadja Boros Ferenc egyleti tag, zongorán kíséri Kőkert Gusztáv karnagy. 6. Kossuth induló, Mértý-től, előadja a dalkör.

* **Drágább lesz a csizma.** A debreceni csizmadia szakosztály tegnap az ipartestület nagytermében értekezletet tartott. Tárgyalták a békéscsabaik átiratát, mely arról szól, hogy miután a bőr- és csizma kellékek ára drágább lett, emeljék fel a csizmák árát 20 százalékkal. Miután ebben a tárgyban július 3-án Békés-Csabán egy is országos gyűlés lesz a debreceni csizmadia mesterek ebben az ügyben most érdemileg nem határoztak. A nagygyűlésen azonban képviseltetni fogják magukat és pedig Kurucz Miklóssal, Szabó Jánossal és Varkoly Józseffel.

* **Levágta a két ujját.** Bogdán József a Margit-fürdő telepén levő csizmadia szövetségi gyárban dolgozott. Tegnap azután a gép elkapta a jobb kezét s úgy összeroncsolta, hogy 2 ujját amputálni kellett a közkórházban.

* **A Bocskay szoborra** Czeglédy Mihály megyei tiszti ügyész a maga részéről 500 koronát adott s adományát tegnap be is jelentette az alispáni hivatalnak.

* **Piaci mizériák.** Gazdasszonyaink körében folyton nő a panasz a debreceni piac megdrágulása miatt. A hatóság keresi az okokat, a melyek a rohamos drágulást előidéztek, hogy a mennyiben módjában áll, segítsen a bajon. — Rá is jött arra, hogy egyes Galiciából ide jött baromfi-és tojáskereskedést űző emberek a debreceni piacra beérkező baromfiakat és tojásokat korán reggel összevásárolják, még mielőtt azokat a piacra vinnék és elszállítják innen. A rendőrség erőlyesen intézkedett, hogy a piac mesterséges megdrágulását ilyen módon megakadályozza. Két ilyen kereskedőt Sacheerhabs Rubint Jaroslauból és Schlidow Wachskerz Salamont Tarnowból egyenkint 20 korona pénzbírsággal sújtotta a kapitányság és meghagyta nekik, hogy holnap reggelig hagyják el Debrecen, különben illetőségi helyükre toloncoltatják őket.

* **Sikkasztó pék.** Borbély Imre foglalkozás nélküli hetes n péksütemény árulására adta a fejét. El is szállított Ozga Antal pékmestertől 20 korona ára süteményt. El is adta, de az árával nem számolt be. Most sikkasztás miatt folyik ellene az eljárás.

* **Öngyilkossági kísérlet.** Pataki Imre kondás a Polgári Bálint tan-yáján szolgált s megunta az életét. A 17 éves életunt fel akarta magát akasztani, de társai észrevették cselekedetét s megakadályozták végzetes szándékában. — Sűrű rábeszélésekkel megigértették vele, hogy lemond öngyilkossági szándékáról. Meg is ígerte, de a mellett még rendőri felügyelet alá is helyezték. Érdekes, hogy Patakinak az anyja is öngyilkos lett. Ugy látszik az öngyilkosságra való hajlandóságot az anyjától örökölte.

* **Izgalom a cirkuszban.** Schmidt kitűnően szervezett cirkusz társasága nap-nap után nagyobb érdeklődés mellett játszik a Hatvan-utca végén levő cirkuszban. És erre az érdeklődésre a pompás mutatványok méltán rá is szolgálnak. Most mindennap birkózások folynak a cirkuszban. A tegnap esti birkózás nagy izgalmak közt folyt le. A birok bajnok Szauer ugyanis birkózás közben véletlenül arcul ütötte Nagy Jánost, egyik helybeli henteslegényt, a ki nagyon ügyesen védte magát. A karzati közönség erre püsszgni és fütyölni kezdett, dacára, hogy az igazgató figyelmeztette Szauert, hogy a birok-szabályokkal ellenkező cselekedetet mivel. Szauer azután nagy izgalmak közt győzte le Nagy Jánost. Ma megismétlik a mérkőzést.

* **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme** Piac-utca 44. Dr. Ujfalussy-ház. **Allandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál lévő kirakatokban.**

* **Táncitanítás a szünidőben.** — Alföldy Károly tánciskolájában a szünidei tanfolyam június hó 27-én kezdődik. Beiratásokat mai naptól elfogad bármely időben lakásán, Péterfia-utca 2.

* **Nyakkendő ujdonságok Feketé-nél.**

* **Sikeres vizsga után a legcélszerűbb ajándék egy valódi angol szoba-tornakészülék (izom erősítő).** Kapható nagy választékban: Nagy András keztyű gyára, Debrecen, Kistemplom-bazár.

* **Igen olcsó ajándéktárgyak.** — háztartási cikkek és gyermek-játékok, olcsó, szabott árak mellett MENTZE HENRIK újdonságok áruházában, Piac- és Szent Anna-utca sarkán.

* **Legszebb divatmellények Feketenél.**

* **Ma, szerdán** a Dréher sörcsarnok nyári kerthelyiségében Rác Károly és fia zenekara hangversenyt tart.

* **Fürdősköbe és nyaralni utazó** közönség figyelmét felhívjuk rendkívüli olcsó utazási cikkeinkre, kézitáskák, kézikofferek, láda-böröndök, utazó-kosarak, plaid szíjjak. Toalettkikkek, női vászonzipő 70 kr. Férfi 90 kr. Fegyházban kötött női és férfi harisnyák 18—20 és 25 kr. Gyermek patent harisnyák fekete és színes, szintartó 15 krtól. Gyermek fél harisnyák. Fi torna sapkák 25 krtól. Torna ingek 35 krtól. Reál és polgári iskolai torna-ingek 60 kr. Divatos női nyári keztyűk, egész és fél 18 krtól. Legújabb női övek 35 krtól és számtalan szebbnél-szebb divatcikkek Fisch Testvérek bazar-üzletében. Főter, Hungária-kávéházzal szemben.

TÁVIRATOK.

Tisza István Bécsben.

Budapest, június 21. Tisza István ma Bécsbe utazott, a hol király kihallgatáson fogja fogadni.

Plósz Sándor lemondása.

Budapest, június 21. Plósz Sándor igazságügyminiszter állítólag, miután a katonai bíraskodásra vonatkozó törekvései nem érvényesültek, — lemond tárcájáról. Állítólag Tisza István miniszterelnök is e miatt utazott Bécsbe. Plósz Sándor utódjául Szivák Imrét emlegetik. A lemondásra vonatkozó hírt és az ezzel kapcsolatos kombinációkat a félhivatalos Budapesti Tudósító megcáfolja.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 21. A zárt ülésen Visontai Soma után Hegedüs Sándor a vasutasok fizetési javaslatának tárgyalását sürgeti. Báró Kaas Ivor és Kubik Béla beszéltek még. — Az elnök a nyílt ülésen bejelenti, hogy holnap a vasutasok fizetési javaslatát fogják tárgyalni. Tallian földmivelésügyi miniszter pedig felelni fog Molnár Jánosnak a Rába szabályozására vonatkozó interpellációjára. Holnap Bakonyi interpellál a Galaczi ügyben.

A háboru.

Pétervár, június 21. A cári párnak Carszkoje Szelóból nyári tartózkodásra Péterhofba ment.

Pétervár, június 21. Kuropatkin tábornoknak Miklós cárhoz június 19-éről kelt távirata a következőket közli: Az ellenség, ki a szajmacsi, fongvancsengi vonalon van, előrevonulását nemesak megszüntette, hanem vissza is vonult és több fongvancsengtől északra lévő, nemrégén megszállott pontot feladott. A japánok a Dalin-szoros felé való előrehaladásukat beszüntették ugyan, de mégis nagy japán haderőt láttak Sziujan-Kaicsu vagy Sziujan-Tasicsao irányában.

Pétervár, június 21. Katonai körökben óriási nyugtalanság uralkodik. Ma vagy holnapra várják a nagy döntő ütközetet Kuropatkin és Oku hadserege között.

London, június 21. Kiderült, hogy az oroszok Teliszannál irtózatot vereséget szenvedtek. Mint most meg lett állapítva, hogy **2000 halottat és 8—10.000 sebesültet vesztek.**

Washington, június 21. Washingtonba érkezett jelentés szerint Kaicsu mellett meg volt a nagy döntő ütközet Kuropatkin és a japánok között, **mely az orosz sereg teljes szétverésével végződött.**

A képviselő gyilkosa.

Szeged, június 21. Ma kezdték meg az itteni kir. törvényszéknél Eremits Pál volt országgyűlési képviselő gyilkosának bünygyi főtárgyalását. Silul Vladem tagadja az előre megfontolt szándékot. Azt állítja, hogy ő öccsének azt mondta, hogy a levegőbe lőjön, hogy megijesszék Eremitset. Elparentálja aztán, hogy Eremits óriási vagyontulakat elperlekedte tőlük. Azt állítja, hogy a nagy vagyont potom áron árvereztette el Eremits s a maga kezére játszotta, úgy hogy teljesen tönkrementek. A másik Silul testvér bevallja, hogy előre megfontolt szándékkal lőtte meg Eremitset.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Soós bíró bűnpöre.** (Távirati tudósítás.) A budapesti kir. ítélőtábla ma folytatja a bírói állásával visszaélt és három évi fegyházra ítélte dr. Soós Kálmán ügyében a tárgyalást. A bizonyítás során több újabb részletek tisztázása vált szükségessé, ezekre nézve elrendelték a bizonyítást s e miatt a tárgyalás előreláthatólag még két-három napot vesz igénybe.

Ingatlanok forgalma.

Molnár Ernő veszi a debreceni 7838 sztkvben foglalt Piac-utca 60. sz. házat Bészler Lajostól 60,000 kor.

Magyar István és neje Fekete Zsófia veszik a debreceni 2559. sztkvben foglalt 5 hold 912 négyszögöl ujosztású földet Nemes Gergely és neje Kardos Sárától 2400 kor.

Egri Balázs veszi a pusztai paezi 4. sztkvben 156 és 157. hsza. foglalt összesen 21 hold 1526 négyszögöl kaszálót Lukács Gézától 4000 kor.

Papp Lászlóné Gál Zsuzsanna veszi a debreceni 500. sztkvben foglalt Árpád-tér 15. sz. házat Petres Mihály és neje Szabó Juliánától 4800 kor.

Farkas Sándorné Szájlel Pirooska veszi a debreceni 323. sztkvben foglalt Csillag-utca 12. sz. házat Tóth Istvántól 6200 kor.

HIREK.

A trónörökös nejeinek adoptálása.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Illetékes helyről kapjuk e sorokat: Bécsben már régóta gondoskodnak

róla, hogy a magyar trónörökös nejét „ebenburtig” tegyék. Első sorban a magyar király gondoskodásának tárgya ez, a ki igen kedveli Hohenberg hercegnőt és a ki már eddig is erős akarattal hallgatta el a gyűlöletes áskálódást Hohenberg hercegnő személye ellen. Éppen a hercegnő ellenségei hozták forgalomba a hírt, hogy Hohenberg Zsófia fenség címre vágyik és épp e hír hallatára keletkezett ő Felsője jó szívében az elhatározás, hogy a trónörökös neje ezt a címet meg is kapja. Hogy ennek adoptió volna a módja, pláne, hogy a mecklenburg-strelitzi fejedelmi ház utján, azt én nem hiszem.

Nem hiszem pedig azért, mert ezzel az adoptióval német uralkodó család tagjává válnék a trónörökös neje, tehát német birodalom alattvalójává is. Nem hiszem másodsor azért, mert az „ebenburtig”-séggel nyomban osztrák hercegekké serdülnek és mint Archidux Austriae a legidősebb fiu joga feltámad a trónörökléshez. Egészen más az, ha a fejedelmi kegy a pusztá „fenség” címet juttatja Hohenberg hercegnőnek. A mi pedig bekövetkezik igen gyorsan, mert eziránt — a Habsburgok irattárában talált minta szerint — a tárgyalások folynak a római Kuriával. Mert hogy egyházi méltóságok vannak in partibus infidelium azonképpen vannak egyházi fejedelemségek is in partibus infidelium.

Natalia visszakéri Sándor tetemét.

— Saját tudósítónktól. —

Ebbe a rovatba illeszttem ez a hírt, a melyet olyan férfiu mondott el, a ki néhai Milán király barátságával dicsekedhetett és a ki a mai nyomon kíséri a letűnt Obrenovics ház tájékán történt eseményeket. Igaz, hogy a háznak nincs már lakója egy se, a ki még él e hajlék lakói közül: Natalia az egyetlen. A volt királyné, a kegyetlenül meggyilkolt fiának édes anyja. A ki mikor otthagya Szerbiát örökre, otthagya egyházát is és a római katolikus egyháznak tett fogadalmat. Nos, ez a Natalia királyné, a kinek orcáján mély barázdát hasított az idő és a kinek sűrű hajfonatából alig-alig feketélik már a fiatalság hajszála, vezekelni készül.

A Kruschedoli kriptához készül, régi egyházához készül, a cár elé készül és megtört lelkének egyetlen vágya, hogy fiának tetemét visszaszerezze Szerbiából apja mellé temettesse és a maga számára is sirhelyet akar kikönyörögni magyar földön volt férje mellett, édes fia mellett. Ó, a kinek öntudatlanul is annyi része volt az Obrenovics ház szomorú bukásában.

A Milán király magyar barátja elmondta, hogy Natalia még a múlt hónapban írta meg levelét Miklós cárhoz. Babonás félelemmel nyilatkozik arról, hogy fiának meggyilkoltatása áldozat az ő hitehagyásáért. A melyért immár vezekelni akar.

De a vezekléshez kell, hogy szent helyhez zárandokolhassék. Szentté lesz a krusedoli kolostor kriptája, mihelyt az ő szerencsétlen magzatjának ott lesz a koporsója.

Életem néhány esztendejét ott akarom elzokogni, írja Natalia másik levelében volt férje egyik hü emberéhez, a ki most Szabadkán tartózkodik.

A holttest megszerzése, fejezte be mondanivalóját néhai Milán király magyar

barátja, nem ütközik nagy nehézségbe. Örömmel szabadul tőle Péter király épp úgy, mint azok, a kik előtt néhanapján mégis jelentkezik a meggyilkolt Obrenovic hazajáró lelke.

Tisza Bécsben. (Éjjeli express tudósítás.) Gróf Tisza István miniszterelnök tegnap délután Bécsbe utazott.

A pomázi gyilkosság. (Éjjeli express tudósítás.) Dr. Májusz Bélának, a meggyilkolt pomázi járásorvosnak az ügyében befejezték a vizsgálatot — eredménytelenül. A gyilkosnak nem tudtak a nyomára jönni. A vizsgálatot vezető főszolgabíró ma hivatalosan értesítette erről a negatív eredményről a pestvidéki királyi törvényszék vizsgálóbíráját, dr. Acél Nándort.

Elzúlott kereskedő. (Éjjeli express tudósítás.) Goldmann Márton magánzó fiatal felesége ma reggel takarítás közben gyanus neszt hallott a konyhából. Kinézett s látta, hogy egy rongyos öltözeti, torzonborz alak éppen egy ezüst gyertyatartót rejt a kabátja alá s el akar illanni. Goldmanné segítségért kiabált, a mire a házbeliék minden oldalról összeszaladtak s elfogták a tolvajt. Bevitték a főkapitányságra, a hol kiderült, hogy Tilbermann Józsefnek hívják, huszonkilenc éves, valamikor virágzó fűszerüzlete volt a Szondy-utcában. Tilbermann azonban nagy kártyás volt s ez a szenvedélye aztán bűnre vitte. Elkótya-vetyélte a boltját; sikasztott, váltót hamisított s most végre a „besurranó tolvajságig” sülyedt. Letartóztatták.

CSARNOK.

A testvérek.

— Regény. —

Írta: **Than Gyula.**

(Folytatás.)

Csontai két óra mulva már maga vitte a csirkebecsináltat Margitnak, a ki alig tudott hová lenni a csodálkozástól, hogy Csontai olyan készséggel s reményén felül úgy kiszolgálja.

— Oh milyen jó a kedves bácsi. Igazán nem tudom, hogy meghálálhatom-e valaha.

— Sohse törődj vele édes gyermekem — válaszolt Csontai — csak egyél.

- Mi ez?
- Becsinált.
- Szabad ezt ennem?
- Hogyne.
- Az orvos mondta?
- Igen.
- Honnan kerítette ezt a bácsi?
- A feleségem csinálta.

— Oh ez igazán jól esik. Csókolom a kezét a kedves néniem. Igazán áldott jó lélek.

— Ha tudnád — gondolta Csontai magában,

— Es ilyen hamar?

— Természetesen. Mikor megmondtam neki, hogy jobban vagy s hogy az orvos becsináltat rendelt, nem is hallgatott rám tovább, hanem szaladt az udvarra. Elkapta és leolte a legelső csirkét. Gyorsan elkészítette s úgy rám parancsolt, hogy az egyik lábam ott legyen, a másik itt. Siettem is ahogy tudtam.

— Megérzem a becsinált csirkén. Még mindig meleg.

Margit azután csendesen, szépen fogyasztani kezdte a becsináltat. Csontai boldog örömmel nézte s neki még jobban esett, hogy a leány olyan szépen, fokozott étvágygyal fogyasztja el az ételt. Mikor már majdnem mind megette az ételt, hirtelen felvette a fejét:

- Kedves bácsi!
- Mi az gyermekem?
- Valami eszenibe jutott.

— No mond meg.
— A bácsi azt mondta, hogy engem fogadásból tettek ide.

— Igen.
— Hogy kenyerem és vizen fogok élni.
— Igen.
— Hiszen én most csirke becsináltat ettem.

— Hát az határoz valamit?

— Természetesen.

— Miért?

— Hiszen akkor elveszítették a fogadást.

— Ugy van! Csakhogy édes gyermekem nekünk nem a fogadás, hanem a te egészséged a fő.

— Ugy?... Ha tehát az én egészségem a fő s a fogadást is elveszítették, akkor csakugyan nincs értelme, hogy ebben a pincében legyek.

— Igaz. Ugy lenne. De tudod, a feleségem arra spekulál, hogy senki sem tudja meg, hogy a kenyerem és vizen kívül csirkebecsináltat is ettél. Különben pedig a fogadásban nem volt szó eshetőségekről, különösen nem volt szó olyan eshetőségekről, mint a te nagyon is komoly betegséged. Különben édes gyermekem, ne beszéljünk erről. Örvendezünk inkább azon, hogy most már visszatért az egészséged és az étvágyad s hogy közelg a boldogság órája.

(Folyt. köv.)

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Társa utódai
Debreczen, Kistemplombazár.

Raktárra érkeztek:

Francia batist.

Zephyr. Mosó grenadin.

Angol ruha-vásznak.

Himzett és áttört batist.

Mosó kretonok.

Óriási választék!

Kiadó üzlethelyiség

A Kossuth-utca 6. számú háznál a jelenlegi „BODEGA” üzlethelyiség, az udvarban levő raktárral, vagy anélkül 1904 augusztus hó 1-től kiadó.

Értekezhetni: **Kaszanyitzky Endre** üveg- és porcellán üzletében, Piacz-utca 57.

Pénzkölcsönt!

mellett, 7 százalékra Állami alkalmazottaknak, gazdálkodóknak, iparosoknak és minden hitelképes egyének 200 koronától a legmagasabb összegig havi vagy 1/4 évi törlesztésre, konvertálok birtok és házkölcsönöket 10—65 évi előnyös törlesztéssel vagy feloszerélem azokat 4 százalékos kölcsönre.

Radó Mihály, bankbizományos Budapest,

Szövetség-utca 11-ik szám. — Válaszbélyeg csatolandó!

1 liter

Borhegyi borviz

8 krajczár,

mely kitünő, üdítő egészséges ital, kapható

Mayer Jenőnél

előbb

Geréby Fülöp utódai Debreczen.

25 koronát

takarít meg minden olvasó!

4 pár czipő 4 kor. 75 fill.

fizetés végett több gyárat felszólított nagy mennyiségű czipőim, nagy raktárom végett eladok, mindenkinek egy pár uri és egy pár női, elsőosztályú fényezett és erősen szegelt bőrczipők. Egy pár uri és egy pár női divatczipő, nagyon divatos legujabb fazon, a nyári szezonra kiállított, igen egyszerű és könnyű, mindenféle nagyságban 4 pár 4 kor. 75 fill.-be kerül. A pénz előleges beküldése vagy utánvétel mellett. — A meg nem felelő tárgyak esetén a pénz visszaküldetik.

S. Urbach és Schuch export. Krakau 204. sz.

Napernyők

színes és fekete,

== En-tout-cas-k ==

Csipke-napernyők

legnagyobb választékban

kaphatók

Bosznay J. és Társa

divatárúházába,

Debreczen, Kossuth-utca 5.

Apró hirdetések.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 kr. 8 fillér.

Levélben tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beiktatottik. Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

„GENTLEMENNEK“ levelét későn kaptam, szerdán levele lesz.

„KOMOLY“ levele van.

„FEKETESZEM“ 29. levele van.

„TANITÓNÓ“, ezen a czimen irtam, miért késik a válasz. Kérem b. válaszát e lapban jelezni. „Gentleman“.

Ajánlat.

KITÜNŐ kötött harisnyák, 3 pár kötött női harisnya 70, 3 pár férfi 50 kr. — Gyermekharisnyák minden árban. Harisnya-fejeléseket jutányosan készített, Márton Gyula, a Bika szálloda mellett.

SZEGEDI paprika különlegességek, — óriási nagy raktára Lindenfeld J. Jenő nagy kereskedésében. Városház-utca.

PEMETEFÜ mákta és égetett cukorkák kaphatók, Riesz cukrázdájában.

EGY szaktanfolyamot végzett könyvelő szabad óráiban könyvelést elfogad. Czím a kiadóban.

ZONGORA órákat ha lenne hajlandó adni, oly uri ember vagy tanár, ki tanítási díj fejében egy, esetleg két csinosan butorozott szobát, fűtés, világítás és reggelivel együtt kapna. Ajánlatot „Hajlandó“ jelige alatt a kiadóba.

ÁKÁCZMÉZ, friss pergetésű, kilónként 60 kr. kapható G. Szabó Kálmán méhészetében, Kórház-u. 1. sz.

JÓ forgalmu kenyér sütőde kiadó, augusztus 1-re. Értekezhetni háztulajdonossal Vigkedvü Mihály-utca 6. szám.

EGY bolt lakással vagy anélkül kiadó, nagy forgalmu helyen. Bocskai-tér 1. sz.

EGY szoba, konyhából álló két lakás azonnal kiadó. Erzsébet-ut 22. sz.

FÉRFI SZABÓSÁGOT tanult fiatal ember ajánkozik női szabósághoz jobb varodába, ajánlatot „Nőiszabó“ czimen a kiadóba kérek.

Kereslet.

LAKATOS és diszmű fényező tanoncok felvétetnek. Piacz-utca 83. sz.

EGY jó családból való, 3-4 középiskolát végzett fiu tanulól felvétetik Csáthy Ferencz könyvkereskedésében. Egyház-tér 2.

EGY jó házból való fiu tanulónak felvétetik. Deutsch Albert és fia.

ÜGYES vasalóné azonnal alkalmazást nyer, Wiener mosodában.

PINCZÉR tanoncok felvétetnek a Dréher sörcsarnokban.

CSERÉT keresek, egy német iskolás leány számára. Péterfia-u. 6. sz.

TANULÓNAK jó családból való fiu felvétetik, Mihály Sámuel papirkereskedésében.

Eladás.

9 HEKTO 1903. évi somsi kerti bor eladó, hordó számra is. Homok-utca 118. sz.

ELADÓ forgács kapható csomónként az epreskerti faraktárba, minden nap délelőtt.

ELADÓ egy kisebbszerű ház jutányosan. utcára boltajtóval. Csillag-utca 19. sz.

EGY adómentes ház olcsóért eladó, törlesztésre is. Értekezhetni Czegléd-u. 11. sz. a.

Naftalin 1 kg. 60 kr.

Borostyánlak 1 kg. 70 kr.

Linoleum 1 kg. 70 kr.

Neumann Nándor,

festék kereskedésében, Hatvan-utca 5. Telefon 205.

Fényképező gépek s hozzávaló kellékek.

Teljes lawn-tennis és lovaglós felszerelések.

Mindennemű utazási cikkek és bőrárak.

Solingeni zsebkések és ollók.

Férfi ingek, kalapok, nyakkendők.

==Nagyválasztékban kaphatók==

Borsos Kata

műipar- és férfi divatüzletben, Debreczen, városház.

Az Első Debreczeni Kézizalag Kölesön-Intézet Részvénytársaság

Debreczen, Arany János-utca 9.

szám alatt, (az Osztrák-Magyar-Bank mellett). Kölesönöket ad: arany ezüst, értékpapír, kézműáru és mindenféle ingóságokra, mérsékelt kamat mellett.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Eladó gőzmalom

Hajduszoboszlón.

Fekete János örökösei tulajdonát

képező, a vasuti állomás mellett lévő 6 járatu jó forgalmu gőzmalom liszt eladással egybekötve

örök áron eladó.

Értekezhetni Legas Sándorral gőzmalomban.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó“-hoz
DEBRECZENBEN, FÓTÉR, 31-IK SZÁM.

Ajánlja a következő közkeveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème arczépítő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát napal is használható s az arcznak üdeséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arczörösség, májfolt, sömör, szepő s egyéb tisztátalanságnál. 1 tégely harmat-crème ára 1 korona. A kréméhez használandó poudert, a Harmat-arczpor, mely az arcznak üde, ifju színt kölcsönöz, háromféle színben kapható

u. m.: fehér, rózsás s crème színben. Kitünő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. **Próbadoboz ára 50 fillér. — Nagyobb dobozó 1 és 2 korona. — A Mollitergin,** legkiválóbb arcz s különösen kéz bőrápoló folyadék, mely a bőrnek selymeszerű lágyaságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arcz s kéz bőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsiroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arcz bőrt a legrövidebb idő alatt üdévé, finommá tesz. Megbarnult kezeket, eldurvult kéz bőrt fehérré, puhává változtat.

Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Szomorodni horból kiváló gondallal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Nyomatott Debreczen, szab. kir. város kön-

nyomdájában, (Városház-keresztút) a Debreczeni Ujság körforgóján.

Dr. Borsos-féle

Növényi-hajszesz.

Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr betegségektől. Illata kellemes. Hatásbiztos. Használata egyszerű. Nem zsiroz, Nem piszkítja a fehérműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. 1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona.

Dr. Borsos-féle **Növényi hajkenőcs.** Azok részére, akik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készült ugyanolyan ható anyagból s ugyanolyan kiváló hatásu hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos! Egy tégely hajkenőcs ára 1 korona. — A Mihalovits-féle —

Iztelen csukamájolaj teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szivesen szedik. — A Mihalovits-féle **China-bor, China vas-bor, Condurangó-bor, Pepsin-bor.**

Egy üveg ára 1 korona 60 fillér.